

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 stycznia 2021 r.

w sprawie **Z. M.**

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 230 § 1 k.k.

wniosku obrońcy o zasądzenie zwrotu kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym,

na podstawie art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 632 pkt 2 k.p.k., § 11 ust. 4 pkt 2, § 11

ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz.1800),

p o s t a n o w i ł:

zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz Z. M. kwotę 1920 (tysiąc dziewięćset dwadzieścia) zł, tytułem zwrotu kosztów obrony poniesionych w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy na rozprawie w dniu 7 października 2020 r. w sprawie o sygn. III KK 218/19 była kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego wniesiona od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 10 kwietnia 2018 r., sygn. akt XI Ka (...), zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 11 października 2017 r., sygn. II K [...]/13 poprzez uniewinnienie Z. M. od zarzucanego mu czynu z art. 230 § 1 k.k. Postanowieniem z dnia 7 października 2020 r. Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną. Obrońca Z. M. wniósł odpowiedź na tę kasację. W dniu 8 grudnia 2020 r. (data nadania – k. 89) obrońca złożył wniosek o zasądzenie na

rzecz Z.M. kosztów obrony przed Sądem Najwyższym w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej – tj. łącznie kwoty 7.200 zł oraz kosztów sporządzenia odpowiedzi na kasację w wysokości również sześciokrotności stawki minimalnej – tj. łącznej kwoty 4.320 zł, łącznie 11.520 zł. Wysokość tej kwoty, zdaniem obrońcy, uzasadniają: niezbędny nakład pracy obrońcy, charakter sprawy oraz jej złożoność. Szczególne zaangażowanie i wysiłek obrońcy wynikać miały z faktu, że nie reprezentował Z. M. w poprzednich etapach postępowania, co wymagało znacznego nakładu pracy w celu sporządzenia odpowiedzi na kasację „w najkrótszym możliwym czasie”. Owa presja czasowa determinowała konieczność szybkiego zapoznania się z kilkoma tomami akt sprawy, na co w związku z obszernością materiału dowodowego obrońca poświęcił „dziesiątki godzin”. Sporządzenie odpowiedzi wymagało studiowania doktryny i orzecznictwa, a także sięgania do pozaprawnych dziedzin nauki. Nadto obrońca w krótkim czasie odbył ze Z. M. wiele rozmów telefonicznych i spotkań, które generowały dodatkowe koszty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skazany został w niniejszej sprawie uniewinniony, zatem zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 k.p.k. koszty procesu ponosi Skarb Państwa. W pierwszej kolejności ustalić należało podstawę prawną zasądzenia na rzecz Z. M. uzasadnionych wydatków z tytułu sporządzenia przez jego obrońcę odpowiedzi na kasację. Zwrócić należy uwagę, że w powołanym w części wstępnej postanowienia rozporządzeniu nie ma wyszczególnionej tej czynności prawnej. Najbardziej zbliżona swym charakterem jest opinia o braku podstaw do wniesienia kasacji (§ 11 ust. 4 pkt 2), dlatego należało na tej podstawie przyjąć wartość stawki minimalnej na kwotę 720 zł. W orzecznictwie prezentowany był również pogląd, że jest to czynność zbliżona do samej kasacji (zob. np. post. SN z dnia 24 października 2013 r., sygn. III KK 316/13). Przyjmując takie stanowisko, wartość stawki minimalnej zamyka się również w tej kwocie, gdyż § 11 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia ustanawia ją w wysokości 720 zł.

Powyższa kwota nie obejmuje samego występowania przed Sądem Najwyższym (na rozprawie), za które to czynności rozporządzenie przewiduje odrębną stawkę w ust. 2 pkt 6 w wysokości 1200 zł. Wynagrodzenie adwokata

ustanowionego z wyboru ustalane jest w granicach dopuszczalnej, szerokiej autonomii (art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze). Zasada umowności ustalania opłat za czynności adwokackie, uwzględniająca prawa rynku, obowiązuje jednak tylko między stronami umowy. W przypadku opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia zwrotu kosztów obrony, sytuacja przedstawia się inaczej, gdyż podlegają one określonym limitom. Zasądzenie kosztów obrony wyższych od wskazanych powyżej stawek minimalnych (maksymalnie w wysokości ich sześciokrotności) w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy wymaga wykazania i ustalenia okoliczności uzasadniających takie rozstrzygnięcie wymienionych w § 15 ust. 3 rozporządzenia. Ocenie sądu podlegają takie wyznaczniki, jak nakład pracy adwokata w korelacji z rodzajem i stopniem zawiłości sprawy oraz obszernością materiału dowodowego. Badając niniejszą sprawę w tym aspekcie wskazać należy, że nie spełnia ona kryteriów zasądzenia kosztów w żądanej przez obrońcę wysokości. Nie mógł wszakże występować ponadprzeciętny nakład pracy obrońcy w sprawie liczącej łącznie 7 tomów akt, w której oskarżonemu postawiony został jeden zarzut, nawet przy akcentowanej konieczności sięgania do dorobku piśmiennictwa i orzecznictwa dla zgłębienia zagadnienia z zakresu prawa karnego materialnego. Tego typu czynność intelektualna przy wykonywaniu czynności obrończych z reguły nie stanowi przejawu nadzwyczajnego zaangażowania, wynikającego ze szczególnych potrzeb, lecz jest -zwłaszcza na etapie postępowania kasacyjnego - raczej normą. Konieczność zapoznania się z materiałami niniejszej sprawy i przygotowania odpowiedzi na kasację w jak najszybszym czasie, choć nie limitowanym ustawowo, czy też aktywność obrońcy, polegająca na kontaktowaniu się z klientem, również nie należą do kategorii wymienionych przez ustawodawcę w kategorii wyjątkowych okoliczności, które uzasadniałyby zasądzenie kosztów obrony w stawkach podwyższonych.

Kierując się zatem powyższymi zapatrywaniami, Sąd Najwyższy zasądził na rzecz Z. M. zwrot kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym w kwocie określonej w części dyspozytywnej.

